

Auditointi on vaivan väärtti

Auditointi on järjestelmällistä ja tarkasteltavasta yksiköstä riippumattomien henkilöiden tekemää toimintaa, jolla selvitetään, ovatko toimintatavat ennalta esitettyjen laatuvaatimusten ja kuvausten mukaisia ja ovatko ne tavoitteiden saavuttamisen kannalta tehokkaita ja mielekkäitä.

Yliopistot, nämä tieteenalojen ylintä opetusta antavat ja tutkimustoimintaa toteuttavat laitokset, on auditoitu ulkopuolisten arvioitsijoiden toimesta. Arviointi on yleensä kohdistunut tutkimustoimintaan. Jos opetusta on arvioitu, niin se on lääketieteellisissä tiedekunnissa kohdistunut perusopetukseen.

Erikoislääkärikoulutusta on arvioitu sosiaali- ja terveysministeriön asettaman selvitysryhmän toimesta. Ryhmän raportti julkaistiin vuosi sitten, mutta siinä ehdotettiin muutoksia vain muutamien erikoisalojen koulutusohjelmiin ja varsinaisen koulutuksen laadun arviointi sai vähän huomiota. Erikoisalakohosta jatkokoulutuksen auditointia on toteutettu vain satunnaisesti. Tämä kaikki on ristiriidassa erikoislääkärikoulutusta koskevien pysyväismääräysten kanssa, joiden mukaan erikoistuvan lääkärin oppimisen arvioinnin lisäksi opetusta, koulutusympäristöä ja koulutusohjelmaa tulee arvioida.

Tiettävästi ensimmäinen kansallinen erikoislääkärikoulutuksen laadunarviointi suoritettiin korva-, nenä- ja kurkkutautien erikoisalalla yliopistoklinikoissa 90-luvun puolivälissä. Tätä pilottiprojektia oli suunnittelemassa ja toteuttamassa Suomen Lääkäriliiton hallituksen keväällä 1994 nimeämä erikoislääkärikoulutuksen laadunarviointiryhmä. 2000-luvun alussa naistentau-

tien- ja synnytysten erikoisalalla auditoitiin ensin yliopistosairaaloiden ja myöhemmin keskussairaaloiden antama koulutus, kuten puheenjohtajamme palstallaan kertoo.

Kansainvälisiä auditointeja erikoisalallamme on suorittanut UEMS:n (Euroopan Erikoislääkäriliitto) anestesiologian sektio, ensin ESA:n (European Academy of Anaesthesiology) ja sittemmin ESA:n (European Society of Anaesthesiologists) kanssa. Tämän HVAP:n (Hospital Visiting and Accreditation Programme) toimesta on viime ja tänä vuonna auditoitu koulutusyksikkö Sofiassa, Bursassa ja Poznanissa. Syksyn aikana vuorossa ovat Dresden, Münster ja Riika. Aikaisemmin akkreditointiohjelman puitteissa on auditoitu yhteensä 35 koulutusyksikköä Euroopassa.

SATEL teki SAY:n johtokunnalle viime keväänä esityksen koulutusohjelmien auditointien aloittamisesta erikoisalallamme. Johtokunta kannattaa esitystä, ja SAY:n puheenjohtajan ehdotuksesta se oli elokuussa Oulun ylilääkärikokouksen yhteydessä pidetyn ns. professorikokouksen esityslistalla. Professorikunta suhtautuu esitykseen myönteisesti ja tavoitteena on sopia käytännön järjestelyistä viimeistään marraskuussa Operatiivisten päivien aikana.

Kansallisissa ja kansainvälisissä auditoinneissa käytännön menettely on ollut samanlainen. Yksikön ylilääkärille ja erikoistuville lääkäreille lähetetään esitettäväksi kyselykaavakkeet. Varsinaisen auditointivierailun tekee 2–3 hengen ryhmä, jossa omassa tapauksessamme voisi olla erikoisalayhdistyksen (SAY), yliopiston ja erikoistuvien lääkäreiden (SATEL) edustaja. Mielestäni auditoinnit tulisi aluksi kohdentaa yliopistosairaaloihin ja myöhem-

mässä vaiheessa liittää mukaan vierailut keskussairaaloihin. Auditointiryhmä tarvitsee tuekseen laajemman ryhmän, joka määrittelee arviointia koskevan toimeksiannon. Auditoinnin jälkeen yksikölle toimitetaan kirjallinen yhteenveto.

Anestesiologian ja tehohoidon koulutusohjelmaan ilmoittautuneet erikoistuvat lääkärit ovat tehneet tärkeän ja kannatettavan esityksen audi-

tointijärjestelmän luomiseksi erikoisalallemme. Siitä hyötyisivät koulutettavat ja kouluttajat. Auditointi vaatii henkisiä ja taloudellisia resursseja, mutta on sen väärtti. Sen avulla on mahdollista parantaa erikoistuvien lääkäreiden työmotivaatiota ja kohentaa yksikön työilmapiiriä. Auditointi olisi rekrytointivaltti koko erikoisalalle. □

Johanna Tuukkanen